

Oponentský posudek diplomové práce

s názvem

„Prostorové rozmístění vietnamských občanů v Česku a jeho zákonitosti“

katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity

Karlovy

napsané v roce 2007 studentkou Lenkou Sekyrovou

Diplomová práce obsahuje celkem 104 stran. V úvodu autorka vymezuje obecně cíl diplomové práce na základě úvahy o stavu poznání vietnamské komunity. Zatímco základní informace o sociálně-kulturní oblasti zaměřené obecně na celou populaci Vietnamců v ČR již v určitém množství byly sepsány, geografické uchopení dané problematiky dosud neexistovalo. Ve druhé části autorka popisuje své hypotézy týkající se vertikální a horizontální geografické polohy, koncentrace a vlivu sociálních faktorů na geografické rozmístění vietnamských občanů v ČR. V teoretické části od strany 13 autorka uvádí přehled teorií zabývajících se příčinami a zákonitostmi mezinárodní migrace, přičemž se dále zaměřuje na teorii sociálních sítí. Od strany 21 se autorka zabývá problematikou ekonomických enkláv a etnické ekonomiky. Spolu s přehledem uchopení prostorového rozmístění v odborné literatuře tak teoretická část tvoří vhodný teoretický rámec pro uchopení empirické části práce. Již ve zmíněné části je patrné, že autorka vnímá celou úzce zaměřenou problematiku geografického rozmístění v širším kontextu reality, čímž výrazně zvyšuje reálnou validitu své práce, případně i její další využitelnost v rámci mezioborové spolupráce. Autorka čerpá s dostatečného množství adekvátní literatury a teorií.

V analytické části nejprve autorka dostatečným způsobem popisuje zdroje dat a z nich vyplývající principy jejich zpracování a interpretace (4.1 Metodika). V další části 4.2 (Základní charakteristiky) jsou uvedeny sice známé, avšak dosud takto přehledně nezpracované informace o populaci legálně pobývajících vietnamských občanů žijících v ČR (dále jen Vietnamců) na základě oficiálních informačních a datových zdrojů. Velmi vhodné pro ilustraci vývoje migrace je např. srovnání věkové pyramidy skupiny Vietnamců a ostatních cizinců. Část 4.3 (Regionální faktory) a 4.4 (Dynamika) se zaměřuje především na geografickou polohu a socioekonomické faktory vysvětlující rozmístění Vietnamců a jeho dynamiku.

Celá práce je na dobré stylistické úrovni, je velmi přehledná, srozumitelná a zvolené grafické prostředky velmi dobře ilustrují uváděné závěry. Její hodnotu v žádném případě nesnižuje několik překlepů (str. 24, 36, 71, 82 apod.). Hlavní přínos práce spočívá podle mého názoru v tom, že:

- 1) přehledně a podrobně vyhodnocuje základní a v podstatě jediná dostupná data o geografickém rozmístění vietnamských občanů v ČR
- 2) umožňuje využít zmíněný přehled pro další odbornou práci, například pokud jde o základní úvahy při sestavování výzkumných vzorků
- 3) vyvozuje určité zákonitosti o prostorovém rozmístění vietnamských občanů v ČR, vyvozené závěry plně odpovídají dosavadním poznatkům o vietnamské komunitě, navíc obsahují potenciální významné hypotézy, které je možné ověřovat v dalších výzkumech

- 4) autorka velmi trefně ve svých závěrech vystihuje sociálně-ekonomickou situaci vietnamské komunity v ČR a její možné vývojové trendy.

Pokud jde o zvolené metody, je nutné konstatovat, že dostupná data často neposkytují přesné informace, ale tento fakt je již autorkou vhodně v práci ošetřen. Poněkud metodicky více problematické se mi jeví použití multinomické regresní analýzy na str. 91, do které jako nezávislé proměnné vstupují poměrně složité agregované proměnné. Jejich vzájemná nezávislost, podmínka vstupu do regresní analýzy, by pravděpodobně nemusela být splněna. Práce by měla obsahovat důkaz nezávislosti daných proměnných.

Nemohu ani vynechat doporučení ohledně používání pojmů ze sociální oblasti. Zejména u pojmu národnost v závěru např. na straně 33. Vzhledem k tomu, že není tento pojem vnímán jednoznačně ani u specializovaných odborníků, nebylo by naškodu se tomuto pojmu buď vyhnout, nebo dopředu popsat pojetí pojmu v práci. Cizince většinou máme možnost hodnotit spíše na základě jejich právního statusu nebo země, odkud přicházejí. Pojem národnost není v případě příchodu migrantů zkoumána, údaj o národnosti nelze zjistit jednou otázkou a ani není administrativními procedurami zjišťována (kromě Sčítání lidu).

Kromě uvedených poznámek lze práci spíše chválit. Autorka na rozdíl od jiných výzkumníků opustila od kvalitativní analýzy, když se jí nepodařilo sehnat dostatečná data, jejichž interpretace by nebyla možná. Někdy se nevyhnula příliš triviálním zjištěním (s. 40, 41 ..), což je však dáno nedostatkem dostupných dat. Přestože je práce zaměřena spíše geograficky, v závěrech jsou vystiženy velmi dobře stávající trendy sociálního vývoje komunity dle zkušenosti expertů v dané problematice.

Práce je inovativní do té míry, do které určuje zákonitosti osídlení ČR a podkládá je ilustrací v datech. Neobsahuje příliš nových základních zjištění, ale poprvé je formuluje písemně a podloženým způsobem. Obsahuje nová aplikovaná zjištění. Je velmi přehledná a zvolené metody odpovídají v zásadě celému výzkumu a tématu. Může být využívána pro další zkoumání dané problematiky. Práce je velmi dobře a precizně zpracována. Ze všech uvedených důvodů hodnotím práci jako výbornou a navrhuji rovněž zkušební komisi udělit známku výbornou.

V rámci obhajoby dané práce doporučuji položit autorce následující otázky, které mají za cíl nikoli zdůvodnit zvolené metody při psaní diplomové práce, ale spíše zjistit širí záběr autorky, pokud jde o danou problematiku.

- 1) Jak by se daly závěry diplomové práce využít pro sestavování výzkumných reprezentativních vzorků pro další analýzy vietnamské komunity v ČR?
- 2) Jak by se dalo zabránit potížím při sběru kvalitativních dat, se kterými se autorka setkala?
- 3) Jaké hypotézy by autorka na základě své práce vytvořila pro případná další šetření, jakými směry by výzkum v dané problematice měl vést?

V Hanoji, dne 16.9.2007

Mgr. Jiří Kocourek
Vedoucí týmu Aplikovaná sociologie